

Гъарсар кас чав гъап'у ляхнин жавабдар ву

АЛЛАГЪУ ТААБЛАЙИН РЯКЪЮЪ ЙИВНУ ГЪИЙИХДАР КЕЧМИШ ГЪАХЪДАРИКАН ГЪИСАБ МАП'АНАЙ. ДУРАР ЧИВИДИ ИМИ ВА ДУРАРИ ЧПИН АХЪЮРИХЪАН РИЗКЪ ГЪАДАБГЪУРА...

7-ни июнди гъабхъдин вахтна диндинна общественный деятель, геологияйинна варихалкъарин арайиъ шлу аьлакыйрин Институтдин ректор Макъсуд-гъяжи Садикув йивну гъак'ну. Дугъахъди гъацира машиндихъ хъайи дугъан хтул Агъмад Мусаевра гъак'ну.

Му ляхин ректор дуламиш шулайи хуларин улихъ гъабхъну. Жвуми-мистаъ лавландин гъудган дап'ну, Макъсуд Ибну-гъяжарович чан хулаз хъаку. Рякъру гъялариан, диндин душмнарив ректорин машин броня вуйибдикан хабар ади гъабхъну, ва Макъсуд-гъяжин на дугъан хтул машиндин удубч'у вахтна, багъхан дура-риз яракъдиан гъиву. Къюбидра чпин али йиш'ин кечмиш гъахъи. Ухъкан ужударсдар му дюн'яйилан гъягъюра. Саспидариз мист'ан хулаз гъягъюрайи вахтна йивуру, хъа саспидаризсана - мистаз гъягъюрайган. Исламдин гъякъ рякъюъ айи ксар, мелзналан шагадара хури, диндин душмнарин хил'ан гъягъюра. Гъамци ихъ арайиан гъушну гъардшар Абубакаровар – Сеййидмугъяммад-гъяжи ва Аьгъмад-гъяжи, гъардшар Рамазановар – Къурамугъяммад-гъяжи ва Аьбдулла-гъяжи, мурарин къяляхъ диндин гъардшар – Аьбдулла Алишаев, Аьгъмад-гъяжи Тагъаев, Мугъяммадвакиль Султанмя-

гъяммадов, Шамиль Аьлиев ва гъ.ж. Варидар ктухуз читинди ву. Хъа му ражну сат'иди ихъ арайиан халуна хтул гъушну. Мурар вари ихъ гъардшар ву. Мицдар ксарин заан дере-жайикан Аллагу Тааблайи Къур'андиъ дупна: «Аллагу Тааблайин рякъюъ йивну гъийихдар кечмиш гъахъдарикан гъисаб мап'анай. Дурач'ивиди ими ва дурари чпин Ахъюрихъан ризкъ гъадабгъура...». Ав, дурач'ивиди ими, ва ухъу дурариз, «Ассаламу алей-

кум ва рагъматуллаги» к'ури, салам тувурхъа ва Аллагу Тааблайи чпиз шагъидвалин дережа тувбаз тебрик ап'урахъа. Ухъу Макъсуд-гъяжийи ва имбу шагъидари ихъ саламдиз жаваб тувруб инанмиш вухъа. Му касди ккергънайи ляхнар, иншаАллагъ, хъанара ужуди к'улиз адагъидихъа. Ислам тарабгъувал Аллагу Тааблайин варит'ан ккунир – Мугъяммад пайгъамбар - гъаму дюн'яйилан гъягъбахъди дугъубжвундар. Гъацира

дин дугъубжвундар гъякълу халифар Уьмар, Уьсман, Аьли йивну гъийихган. Ва гъамусра дугъубжвидар, хъа йигълан-йигъаз, иллагъки, улихъ гъябгъиди. Ислам Аллагъдин ﷻ дин ву, ва Дугъу Чан дин уьбхиди. Макъсуд-гъяжийиз, дугъу ап'ру гаф-ч'алназ гъилигиган, Къурамугъяммад-гъяжи к'ваин шуйи. Къурамугъяммад-гъяжийин машинра гирами Ражабдин вазли гъут'убк'инийи.

Нумрайиъ:

Гъагъар мап'ан!

Иракъдиан вуйи хялижв

Аллагъдихъан ﷻ гуч'и ап'инай!

Диндин тарихдикан аьгъяди ккунду

АЛЛАГЪУ ТААБЛАЙИ, ШЛИЗ УЖУВЛАР ТУВУЗ ККУНДУШ, ДУМУ КАСДИЗ ДИНДИН ГЪАВРИ ХЪУВАЛ ТУВРУ

Аллагу Тааблайи инсанариз гъишшин ва уж'вал бадали дюн'яйиана жорбежюр илмарин аьгъювалар, пишекарвалар гъаьна. Инсанариз хайир тувру ляхин Аллагу Тааблайи къабул ап'ру аьгъвалатарикан ву. Эгер инсан имансуз вуш, дугъу гъап'у хайирнан ляхнин къимат Аллагу Тааблайи дугъаз гъаму дюн'яйиин илмиди тувра, Аьхиратдиъ дугъаз дидкан саб мянфяьт адар. Эгер инсан иманлу вуш, дугъаз дидкан гъаму дюн'яйиъра ва Аьхиратдиъра мянфяьт а.

Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Аллагу Тааблайи, шлиз ужувлар тувуз ккундуш, думу касдиз диндин гъаври хъувал тувру». Аллагу Тааблайи инсанардурарин уьмрин жа-жара манзилнаъ диндихъ хъаьру: варит'ан ккунидар - лап бициди имиди, саспидар - фагъумдиз гъафиган, гъатмундар - саб хайлин яш гъабхъиган, имбудар - къаби гъахъиган, хъа бязи ксар му дюн'яйилан имансузди гъягъюру.

Аллагу Тааблайи саб вахтна тамам имандихъ хъау ксарикан сар ву Огни шагърин медресейиъ урус ч'алнан дарсар киврайи мялим Гъясанбеков Эфлетдин Сеферович. Думу 1939-ни йисан Гуми гъулаъ Бач'ухрарин тухмиъ, аьдати нежбер Гъясанбеган хизандиъ бабкан гъахъну. Гъясанбег аьдатлу нежбер ва илимдиз фикир тувру кас вуди гъахъну, гъаци вуйиган дугъу чан бай Сеферизра саб хайлин къадар илимдин аьгъювалар гъадагъуз мягълет тувну.

Гьарсар кас чав гьапуб ляхнин жавабдар ву

1 « Гьадму машин гьутубкун вахтна Кьур-мугьяммад-гьяжийхьди машиндиъ айи дугьан ученикдихьди учу саб йишваъ лихури гьахунча. Думу кас Аллагьу Тааьлайин амриинди чивиди гьузну. Белки, Аллагьу Тааьлайи думу, ухьуз гьадму вахтна гьабхьибдикан хабар тувуз кьури, чивиди гьитну шул. Му касди ктибгуйи: «Шафёри, яни Кьурамугьяммаддин гьардши, мистхьанмина, хьтадабкри, ихь кьяляхьди саб машин гьюра, кьури, хабар тувнийи, ва алим касди дишлади «Ясин» сура урхуз хьюгью! Думу кас, «Ясин» урхури, ихь арайиан гьушну. Гьарсар касдихьна ухди-кьанди Аьзраил малаик гьюру, ва кечмиш дархьиди сар каскьан гьузида. Хьа му ксар ихь арайиан игитарди гьушну. Аллагьдикан ﷻ Макьсуд-гьяжийин ва Аьгьмаддин мирасариз, багахьлуириз сабур тувувал ккун апидихьна. Хьа му ляхин гьапидариз я му дюн'яийи имиди, ясана Аьхиратдиъ аьзаб тувиди.

Шагьидар: Макьсуд-гьяжи Садикьов, Мугьяммадвакиль Султанмягьяммадов ва Аьгьмад-гьяжи Тагьаев

Гьарсар кас чав гьапуб ляхнин жавабдар ву, ва думу жавабдарваликкан му дюн'яийи дугьу кьул ккадабгьишра, Аьхиратдиъ хьибдар.

Садикьов Макьсуд Ибнугьяжарович

1963-пи йисан Дагьустандин Чарода райондин Арчиб гьулаъ бабкан гьахьну. Теологияйинна варихалкьарин арайиъ шлу алакьйирин Институтдин ректор, философияйин илмарин доктор, экономикайин илмарин кандидат, Московский информатикайин Академияйин академик, Кафари Кавказдин Исламдин образованнейинна Илимдин Центрин вице-президент.
Образование: Макьсуд-гьяжийи школа гьизилин медалиинди ккудубкуну. 1981-1986-пи йисари К. А. Тимирязевдин ччвурнахь хьайи Московский гьулан мяишатарин академия дурхну ккудубкуну. Специальность: экономист – АПК-йин тешкилатчи ву. 1987-1990-пи йисари МСХА-йин Аспирантура дурхну хьуркувалиинди кандидатвалин диссертация гьибикуну. 1994-1996-пи йисари М.В. Ломоносовдин ччвурнахь хьайи МГУ-йин Докторантура дурхну ккудубкуну, докторвалин диссертация гьюбхну. 1998-2000-пи йисари Урус Федерацияйин Пра-

вительстойин халкьдин мяишатдин Академия (пишекарвал: государстойин политика ва государстойин гьюкум) дурхну ккудубкуну. 2003-2004-пи йисари МГУ-йи айи Экологияйин абциу университет дурхну ккудубкуну.
Штатдин ляхин: 1986-1987-пи йисари К.А. Тимирязевдин ччвурнахь хьайи Масковский гьулан мяишатдин академияйи стажёр-исследовательди; 1991-1997-пи йисари МСХА-йи айи АПК-йин гьюкумдарвалин Высший школайиъ старший научный сотрудникди; 1997-1999-пи йисари Урус Федерацияйин национальный политикайин Министерстойин отделин начальникди; 1999-2000-пи йисари Урус Федерацияйин федерацияйинна миллетарин ляхнарин Министерстойин ерлийишван гьюкумдарвалин Департаментдин консультантди;

2000-2002-пи йисари гьадму Министерстойин миллетвалин ляхнарин Департаментдин советникди; 2001-2003-пи йисари Москвайиъ айи «Духовно-гуманитарный академияйин» президент; 2003-пи йисан Мягьчгьалайиъ айи «Теологияйинна варихалкьарин арайиъ шлу алакьйирин Институтдин ректорди лихури гьахьну.
Жьамьяблугьдинна политикайин ляхин: 1991-1994-пи йисари МСХА-йин экономика факультетдин профкомдин председатель; 1995-2004-пи йисари Вариурусиятдин политикайинна жьамьяблугьвалин «Нур» кьуру рякьон сопредседатель (1995-1998), хьасин (1998-2004) председатель; 1997-2000-пи йисари Урус Федерацияйин Президентдин политикайин консультативный Советдин член; 2001-2002-пи йисари Президентдин федеральный целевой программайин Дирекцияйин член; 2002-2004-пи йисари «Имам Шамиль» кьуру научный энциклопедияйин соавтор ва ред. Коллегияйин руководитель; 2003-пи йисхьанмина МГУ-йин Урусиятдин гуманитарный вузарин тарихдианна теологияйин вуйи учебно-методический объединениейин член вуди гьахьну.

Газатдин редакция

Мусурмнарин арайиъ сабвал...

Сабвал, чпи-чпихьди ужуб аьлакьайиъ хьувал, сативал...Му жерге хьанара давам аплуз шулу... Саб гафниинди, гьамрар ухьуз, мусурмнарив, гьайифки, гьуркьрадар. Гирами Кьур'андиъ дупна (мяна): «Аллагьу Тааьлайин гьакь рякьхьан ижмиди хьичихай, ва жара махьанай» (сура «аль-Имран», 103 аят).

Ансар Рамазанов
ansarassalam@mail.ru

Гьюрматлу мусурмнар, зи ихь улупнайи аятдиъ ухькан гьакь рякьхьан хьчихуб ккун аплура ва жара махьанай дупна. Амма гьийин йигьаз гьилигиган, му аятдихьан ухьу гизаф ярхла айиб аьгью шулу. «Гьюжурат» сураин 10-пи аятдиъ дупна (мяна): «Дугьриданна, муъминар чпи-чпиз гьардшар ву. Гьаци вуйиган, гьардшарин арайиъ ужублахьна чалишмиш йихьай. Аллагьдихьан ﷻ гучI апинай, ва гьадмуган аьфв апидичв». Пайгамбари ﷻ Меккайиан Мединайиз гьижра гьапиган, сабпи ражари душваъ айидариз ва гьижра гьапидариз гьардаш'валихьна теклиф гьапинийи.

Гьамус лигайчва, ихь халкьдин, мусурмнарин арайиъ гизафдариз гьардаш'вал, сабвал кьуру гафар кьваълан душна. Гьунши гьуншдихьди гафар дарапди духьна. Гизаф инсанар агьир духьна. Ислам диндиъ миллетар чпи-чпихьан жара дапину ккундар. Хьа ихь фици шулу, эгер жара миллетдин касдикан фулка гьапиш, дишлади саспидарин ифи убхьру шулу. Илим кайи ксари мицдар гафар дапину ккундар. Аьраб, авар, лезги, дарги - мурар вари ихь мусурман гьардшар ву. Эгер ухьу мураихьна хьял ади илтликьури гьахьиш, ухьу улихь дупнайи аятдиъ аьксивал апрударин арайиан шулу. Гьацира миллетарин арайиъ футна ипру ксарра кмиди а, гьамрарин арайиъ дяви ибшри кьури. Гьакь мусурмниз имбу мусурмнар фуну миллетдикан вушра, саб фарк'вал дубхьну ккундар. Хьа миллетариинди мусурмнар жара апрудар мусурмнарин арайиъ футна ипрайидарик мисал ву.

Ухьуз рякьхьурахьузки, гьаму вахтна фукьан инсанари Ислам кьабул аплураш. Ва му ляхин мусурман дару гьюкуматариз кьабул шуладар. Дурари му ляхин улихь дурубшбан бадали, гизаф зегьметар зигура. Исламдиз маниг'вал хьубан бадали экстеризм, вагьабизм тарабгьуз метлеб ади фукьан пулар харж аплурадарин. Лигаичва, гьамусааьт Аьраб гьюкуматарийи, Африкайиъ фу шулаш. Саб тахсир ктру, чпин хулаъ дуснайи инсанар йихура. Мусурмнарин арайиан бегьемди сабвал адабгьуз ккунди а. ИншаАллагь, Исламдин душмнарин метлебар кьулиз удудучьвур кьури, умуд кивдихьна.

Гьамус, аьзиз гьардшар, эгер ухьура чпи-чпихьан жара гьахьиш, ихь душмнарив ихь арайиъра футна ипуз лап рягьят хьибди. Гьаци вуйиган, вари саб гафниин, ихь диндин улихь хьайидари кьуруб аплури духьну ккунду. Гьачай гьуншйирихьди, гьуландарихьди, жара миллетарихьди ужуб аьлакьайиъ хьухьа. Гьаму ляхнариъ мусурмнарин сабвал а. Хьа учькан гизаф ккун аплураза, жара миллетарикан лазим дару гафар кьурудариз фикир мутуванай. Дурар мусурмнарин арайиъ футна ипрайидар ву. Гьит Аллагьди ﷻ мусурмнарин арайиъ сабвал, гьардаш'вал артухь апри. Гьит ухьу вари Аллагьу Тааьлайин ккуни, багахьлу, гьакьлу лукларикан ишри! Амин, я Мужиб!

Учредитель Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана	Заместитель муфтия РД Махди- хаджи МУТАИЛОВ	Художник Саид САИДОВ	Газета зарегистрирована Федеральной службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций. Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г. Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____	Сдано в печать 17 июня 2011 г. в 18:00
Редакционный совет Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад- хаджи АБДУЛАЕВ	Главный редактор Айна (Патимат) ГАМЗАТОВА	Дизайн, вёрстка Лейла ГУСЕЙНОВА		
	Редактор Ансар РАМАЗАНОВ	Менеджер Абдусабир АХМЕДОВ При перепечатке ссылка обязательна. Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам».	Тираж 2. 850 экз.	По вопросам подписки и доставки обращаться по телефонам: по Республике Дагестан – 8- 988- 699- 28- 24 по г. Махачкале - (8722) 914-222. E- mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru
	Канонический редактор Мухаммад- Рамазан РАДЖАБОВ	Корректор Шарафудин ДАШДЕМИРОВ		

Диндин тарихдикан аьгъяди ккунду

1 « Сифте чав алфавит улупну, хъасин чпин гъулаь аьлим Теиб ибн Аьлийихна илимдин аьгъювалар гъадагъуз гъаьну. Гъясанбег 1925-пи йисан Аллагъу Тааьлайин рягъматдиз гъушну. Думуган Сефериз саб хайлин къадар илмикан аьгъяйи. Сефери чан бай Эфлетдиндиз гъудгнин ляхнар-карар улупну ва дюн'яйин илмарин аьгъювалар гъадагъуз мюгълет тувну. Гъаз гъапиш думу вахтна Исламдин аьгъювалар гъадагъуз читинди вуйи. Эфлетдин Сеферовичди 1959-пи йисан Гум'арин къялан школа ккудубктуру. Дидин къяляхъ думу Харьковдин Борвенково ктуру йишваз рукъан рякъярин къушмарин эскервализ гъахуру. Душваь дугъу 1962-пи йисазкъан Ватандиз вуйи бурж заан дережайинди тувру. Эскервалиан гъафир тракторист-машинистдин аьгъювалар гъадагъуз Огни шагърин СПТУ-йин №3 училищейик кучтуру. Училище ккудубкбалан къяляхъ думу Сиртйична гъулан мяишатдин слесарди лихуз гъаьру. Дидин къяляхъ Эфлетдин Сеферович Мягъячгъала шагъриз М.Гъяжиевдин чивурнахъ хъайи заводди лихуз гъагъюру. Душваь думу жорбежюр ляхнар тамам аплурди дугъужуру. Гъадму йисан дугъу Дагъустандин педагогический институтдин урус чалнан факультетдик кучтуру имтигъянар тувру, ва думу душваз къабул аплуру. Думу институт Эфлетдин Сеферовичди 1970-пи йисан хъурквалариинди ккудубктуру. Хъасин Огни шагърин 3 нумраин школайиь мялимвалин ляхниь дугъужуру ва 2010-пи йисазкъан мялимди лихуру. Гъамус Эфлетдин Сеферовичдиз чан ляхнихъди аьлакьалу сакъюдар суалар тувуз ккундуз.

дин-улхуваларин гъавриь ахъбан, ва улхру касра савадлуди (грамотно) улхбан бадали, урус чалназ дикъатлу фикир тувну ккунду. Къюб ктуру, илимдин аьгъювалар гъадагъуз тялимариз рягъят шулу, гизаф китабар урус чал'инди илмин мяна туврайидар а. Месэлназ гъадабгъухъа «Аьрабна – урус, ва урусна-аьраб чалнан словарь», чал дубгъру китабар ва гъ. ж. Шубуб ктуру - фукъан чалар аьгъяш, жара чал дубгъузра гъадмукъан рагъят шулу.

Му дарснахъна тялимарин фицдар хъурквалар шула ва дурарихъди фициб аьлакьа аяв?

- Сабпи йисари чалнахъди тялимар зяифди вуйи, гъамус Аллагъу Тааьлайин кюмекниинди, маша-Аллагъ, дурариз заан хъуркваларихъна гъюбан бадали, савадлуди улхуз ва биклуз аьгъю апбан бадали ужуб мюгълетвал тувна. Мушваь школайиьси дарди бицидарин къадар цибди ву, 8-12 кас. Гъац вуйиган гъар дарсна гъарурихъди ляхин гъабхуз шулу. Тялимаринра му дарснахъна иштагъвал а. Мялимди ктурайибдихъ дикъатлуди хъпехъуру. Мушваь дарсар тувуз рягъятди ву, уву ктурайибдихъ хъпехъруган, аннамиш аплруган, мялимдизра дарс тувуз иштагъ шулу. Узу мушваь тялимарихъди дурарин иштагъвал за апбан бадали жорбежюр тажрубайин ляхнарра гъахураза.

Школийриь Исламдин дарсар гъахбакан, ва аьраб чалра вари школийриь кивбакан фициб фикир аплурава?

- Ихъ халкъ Ислам диндиь айидарикан гъисаб шула, ва ухъз мусурмнар ктуру. Эгер ухъз мусурмнар вуш, ухъз дидин рякъяр - ражар, фарзар ва суннатар ча-

Эфлетдин Сеферович

38 йистлан артухъ гъилихунва ва гъамусра кми-кмиди багъри школайин улукъури шула. Ихъ мухбирариз школийриь урхурайи баяр-шубарин аьгъвалатнакан сакъюдар гафар йип.

- Узу школайиь урхру йисари ва 70-пи йисари, саб ктуру, ихъ абйир-бабар иманлу ксар гъахъну, хулан тербияра, гизаф дарш, саб хайлин Исламдихъди гъаьгъюри гъабхъну, ва думуган Совет къанунарра ижмидар вуди гъахъну. Йислан-йисаз, гъилибху ерси машинси, гъюкуматра къаби шула, тербияра хараб шула ва йислан - йисаз пис гъялназ гъаьгъюри гъабхъну, иллагъки 90-пи йисари бегъем барбатI гъабхъну. Гъюкуматра ккадабхъура, ва гъаддихъди сабси школийриан тербияра дубгра, гъюкуматди гъурзу атеистарин тумар кудучIвну заан бегъерназ дуфна. Аьхюр-бицир адар, гъюрмат, аькьюл адар, гъарди чаз ккуниб аплура. Урхурайидарин дарсарихъ юкIв хъимдар, абйир-бабарин тербия имдар. Тербия къюб аьмалнакан гъюрайиб ву, саб ктуру инсандиз заан фагъум ади ккунду, къюб ктуру инсандиз иман хъади, Аллагъу Тааьлайихъан гучI вал хъади ккунду, гуннагъ ва гъалатI ляхнар дарапIбан бадали. Улихъдин заманайиь баяр-шубариз абйир – бабарихъанра ва гъюкуматдин къанундихъанра гучI вал хъади шуи. Сацибкъан имандин пайнакан хъади шулу, гъац вуйиган тербия саб къадар ади гъабхъну, хъа гъамус дурар къюбидра имдар, дидихъди сабси тербияра гъудубгну. Гъюкуматдизра му ляхнаркан вежмекан ктар. Му замана гъарамзадйириз ужуб дубхъна. Дурари ктуру: «Фукъан пучди – бетерди вуш, гъадмукъан ужу ву». Гъаз? Гъаз гъапиш дурари бетервалихъди гъарамнан хазна уч аплура ва ккадабцIура. Сацибкъан тербийин месэла улихъ гъаьгъбан ва дигиш апбан бадали, школийриь чарасуз Шариаетдин къанунарин дарсар гъахури ккунду. Исламдин тарихдикан аьгъяди ккунду, эгер ухъз цибкъана мусурманвалин лишан кади вуш ва ухъз ягъ-намус аш. Гъар вазли сабкъана школайиь баяр-шубарихъди аьлимари исламдикан ихтилатар-лекцияр гъахури ккунду. Улихъна йисари Огни шагъриь лекцияр гъахури аьдат ади гъабхъну, гъамус 3-4 йис ву гъадму аьдатра ккутIну.

Ихъ халкъдиз ва хусуси вуди жигъилариз фуккун аплурава?

Ихъ халкъдиз ужулар, чиб-чпин гъаври хъувал ккун аплураза. Хъа жигъиларикан школайиь вушра, медресейиь вушра чпи урхурайибдихъ юкIв хъивну урхувал гизаф ккун аплураза. Гъубхубдикан зарар адар. Исламдин илмар аьгъю апIнай. Эгер медресейириз душну аьгъювалар гъадагъуз мюгълетвал адарш, магъа ухъз варитIан рягътиб ихъ «Ас-салам» газат. Фукъан вушра илим ади ву му газатдиь. Я Рабби, гъарсар кас дюз рякъин алаьну, иманлу ксарикан апIин! Амин!

Сюгъбат гъубхур УртIларин Ханмягъмаддин бай Аьбдул МутIалиб Гъязрати Аьлиев ву.

Эфлетдин Сеферович Дагъ. Огни шагъриь айи медресейи урхурайи тялимарихъди

Эфлетдин Сеферович, медресейиь дарсар туван теклиф шли дивунвуз ва душваь лихури фукъан вахт вуяв?

- Медресейиь урус чалнан дарсар тувру мялим ади гъахъндар. Мистан имамди му ляхникан ахтармиш аплури гъахъну, ва узу аьгъю мистаз гъюру ксари дугъахъна йиз адрес тувну. Ва имамди узкан душваь баяриз урус чалнан дарсар тувуб ккун гъапIнийи. Му ляхниз узу разивал тувунза. Узу душваь 2008-пи йисханмина мялимди лихураза.

Эфлетдин Сеферович, медресейиь урхурайи тялимариз уву улупурайи урус чалнакан фу мянфяьт а?

- Саб ктуру, ихъ Дагъустандиь гизаф жорбежюр чалар а. Хъа ихъ гъюкуматдин вари халкъар чиб-чпихъди улхру чал урус чал ву. Саб йишвахъ мажлисариз, зияратариз ва жара Исламдин серенжемариз уч гъахъиган, душваь жорбежюр чалариинди улхру инсанар шулу. Дурар вари тувру насигъят-

расуз аьгъяди ккунду. Хъа дурар фици аьгъю шулу, эгер хулаь абйир-бабари улупурдарш. Абйир-бабари тербия Шариаетдихъди туври адруб аьгъю шулу, хъа школийриь ктуруш думу затра адар. Сакъюдар баяр-шубар медресейиз гъюра ва гъадрариз гъякъ мусурмнар пуз шулу. Гъаддиз гизафдар Исламдихъан ярхлади ву. Мусурман ктури саб чвуртIан имдар. Аьраб чалнакан ктуруш, ихъ ата-абйирланмина думу чалнахъди танишди вуди ва ишлетмиш аплури гъахъну. Улихъ заманийрианмина тап XX- аьсриз ухъухъна гъурукъу ихъ абйир-бабарин вари яратмиш'валар- ядиграр гъадму чалниинди ву. Къюб ктуру, ихъ чалнаь аьрабдиан дуфнайи гизаф гафар а, думу ихъ ифдиь айиб ву. Фтиз лазим ву Немецкий, Французский, Итальянский ва жара чалар? Йиз фикриан Дагъустандин школийриь къюб жара чалартIан лазим дар: аьраб ва инглиш.

Эфлетдин Сеферович, уву школайиь, саки

Аль-Исраъ валь-Миъраж

Ражабдин вазлин 26-дилан 27-пи йигъаз вуйи йишвну Мугъяммад Пайгъамбар ﷺ Кябайин улихъ даахнади гъахъну. Думу ахъю сесну уягъ апуру: «Нивк'ан гъуджв, даахнайир!». Улар ачмиш гъапган, Пайгъамбариз ﷺ Жабраил ва Микаил малаикар рякъюру. Дурарин гъизилихъди ва мержандихъди дабалнайи успагъи лизи палат алийи. Гъадрадин багахъ гъайвниз ухшар вуйи успагъи гъайванат дийибгънади шулу, дидик акв тувру хлинцарра кади шулу. Думу Буракъ вуйи.

ва думу саб дупну гъадради заварина гъагъюру (аль-Миъраж). Думу ургби заварина за шулу, хъасин, гъелелиг, халкъ дапнайи инсанарикан гъич сарра душну адру аършдин варитлан заан к'ак'назра гъагъюру.

Аль-Исраъ валь-Миъраж Аллагу Тааълайи ихъ Мугъяммад Пайгъамбариз ﷺ дапнайи асас гъюрмат ву. Миъраждиъ Пайгъамбариз ﷺ инсанарин фикриз дяргъру жорейин гизаф къадар аламатар улупуру, дугъаз инсанари гъапу хайирлу ляхнариз дилигну тувру ужулар улупну.

Завариз удучъвган, Пайгъамбариз ﷺ гъазира завун аль-Къяба (малаикарин т'аваф апуру йишв), Женнет, Жегъеннем, Аърш, Курс ва хайлин жарадарра рякъюру. Гъарсаб зав'ин думу учв тебрик апурайи пайгъамбарихъди гъорюшмиш шулу, хъасин ачухъди Аллагъдихъди ﷺ гафар-ч'алар апуру. Гъадму аламатнан йишвну Къудратлу Аллагъди ﷺ мусурмнариина гъар йигъан чарасуз вуди хъуб ражну гъудган апбан фарз илипуру.

Завариан ис гъахъи Мугъяммад Пайгъамбар ﷺ Буракъдин элеуру ва гъадму дакъикъайиъ учв нивк'ан уягъ гъапу йишвахъна къяляхъ хътакуру.

«Мусурмнарин машквар, гирами йигъар ва йишвар» к'уру китабдиан

Пайгъамбар ﷺ Буракъдин элеуру ва хабарсузди думу кафари терефназ гъахуру (аль-Исраъ). Дурар саб йишвахъ дергру, ва Жабраил малаикди Пайгъамбариз ﷺ гъудган апуз теклиф апуру ва гъаму жил учв кючмиш хъуз к'айи (гъижра) Мединаин жил ву к'ури, хабар тувру. Хъа ражну дурар «Тур-Синай» к'уру дагъдин улихъ дийигъуру, гъадушвахъ Къудратлу Аллагъди ﷺ Муса пайгъамбарихъди гафар-ч'алар гъапуру. Гъамушвахъра Аллагъди ﷺ Гъанайири гъудган апуру ва хъасин Байт-Лягъмдиз гъагъюру (Вифлеемдиз), гъадушвахъ Иса пайгъамбар бабкан гъахъну. Мушвахъра ихъ Пайгъамбариз ﷺ гъудган апуру. Хъасин думу Иерусалимдиз гъагъюру, мистан дагъдихъна. Мушвахъ ярхла вуйи мистаъ (Байт-уль-Мукъаддас) Аллагъди ﷺ Гъанайир вари пайгъамбарихъди гъорюшмиш шулу, гъадрадин арайиъ Ибрагъим, Муса ва Иса аийи, ва гъадради хъамъагъ-гъудган апуру. Имамдин вазифийр Мугъяммад Пайгъамбариз ﷺ к'ури гъахуру.

Мист'ан удучъвуриз завариан жилиина аьдатнан дару аквнан умбрар рякъюру,

«Шлиз лазим вухъа дугъан гъудган?»

Мягъяммад Мягъяммадов

Ассаламу алейкум, гъюрматлу мусурмнар! Ухъуз варидализ аъгъюганси, Аллагу Тааълайи ухъу вари Чаз ибадат апуз к'ури халкъ дапнайидар ву. Амма ухъу апуру ляхнариз гъилигиган, гизафдар ибадат апувалыхъан, Аллагу Тааълайи ухъуз табшурмиш дапнайи ляхнарихъан ярхла вуйиваликан аъгъю шулу. Гъаз, фици, к'уру сулар гъахъиш. Гъаз гъапиш, саспи инсанариз фарз фу вуш, суннат фу вушкъан аъгъдар. Магъа улихъна йигъари лисундин гъудгнин вахт дубхънайиган, маршруткайихъ хъайи шафери душвахъ айидариз рякъюу ч'айиз чав гъудган апуз гъагъюрайиваликан хабар тувну, гъудган апуз гъушнейи. Маршрутка Мягъагъгалайиан гъулариз гъабгъруб вуйи. Му кас гъудгниз гъагъбан къяляхъ душвахъ хъайидарикан сари к'ура: «Магъа лигайч'ва, фицдар вуш му маллийр, улубк'ну тубетейкара, чпиз к'униб апура! Шлиз лазим вухъа мугъан гъудган? Циб ухди душну чан гъудган апуз шулдайка? Гъаму манишнаккди инсанар к'илигуз гъитри шулин?». Субгъаналлагъ! Мицдар мусурмнарра айк'ан?! Манишин а к'ури гъудган дарапди гъибшзу шулин, ясана гъудгнин вахт дархъиди гъудган апуйка? Хъа эгер гъудган мушвахъ дарапиш,

думу гъулаз хъуркъайиз гъудгнин вахт ккудубшуру.

Магъа гъаму касдиз диндикан хабар адруб ухъуз аъгъю шулаузу. Гъаз гъапиш, мугъаз гъудган апувал гъарсар мусурман касдиз фарз вуйибкъан аъгъдар. Думу маршруткайихъ хъайир жигил бай вуйи, хъа му гафар к'урайири - яшариз илт'ик'найир. Амма яшариз дуфнашра, му кас аъкълиз гъафиганси дайи. Акъюл аийи касди, чав гъудган апурударшра, апуру ксариз гафнииндикан манигъвал дапну ккундар. Чавра душну гъадму касдихъди чаин али фарз-гъудган дапну ккуну йишв'ин, му касди гъудган апуру касдин терефназ гъамидар гафар к'ура.

Гъюрматлу ватанагълийир, мицдар ляхнар арайиз дарфбан бадали, ухъу ихъ илимикан аъгъю дапну ккунду. Хъа илим аъгъю апуз варитлан ужуб кюмекчи ихъ «Ас-салам» газат ву. Му газатдин гъарсаб нумрайиъ ихъ халкъдиз гизаф мянфяаьглу макъалийр ади шулу. Му гафар узу газатдин подписка аргухъ хъпан бадали к'урайидар дариз. Мушвахъ гъарсаб бик'ру макъалара кмиди халкъдикан фикир апури, дурарин илимин аъгъювалар аргухъ апуз к'ури, бик'урайиб ву. Ихъ халкъдин арайин жагъилвал адабгъбан бадали, илимин аъгъювалар аргухъ хъпан бадали, му газат ичв хулаъ адарди мигъибтанай. Гъит Аллагъди ﷺ вари мусурмнар из тавфикъвал туври!

Гъагъар мапан!

ГЪАГЪАР АПИРУГАНДИН ЭДЕБАРИКАН

Гъагъар апувал – т'агърувалин, темпелвалин лишнарикан ву. Гъаци вуйиган, Аллагу Тааълайиз гъагъар апувал к'униб дар, хъа шейтлан думу вахтна рази шулу. Гъагъ апурайи касди чан хил ушвни'ин иливну ккунду гъациб саягъниинди, душвахъ жвилли ч'амччлихъанкъан убчъвуз даршлуси. Хъа ушв адрабцци гъибтуб ужу ву. Гъагъ гъапган, «Астагъфируллагъ!» дупну ккунду.

Къурамугъяммад-гъажи Рамазанов

Имам Муслимдихъан вуйи гъадисдиъ Пайгъамбариз ﷺ дупна: «Учкван шликла гъагъ апури гъахъиш, дугъу чан ушв хил иливбинди элебкри, дарш ушвниъ шейтлан убчъвуз мумкинвал а».

Инчи апбан

Бухарийихъан вуйи гъадисдиъ дупна: «Аллагъдиз ﷺ инчи апурудар ккунду, хъа гъагъар апурудар ккундар. Эгер учкван сари инчи гъапиш, вари гъебхъдари «Яргъамукаллагъ!» йипри. Гъагъ апувал шейт'нихъан вуйиб ву. Учкван сариз гъагъ апуз ккун гъабхъиш, шлубкъан дидхъан ярхла ишри, яни гъагъ дарапуз чалишмиш ишри, фицики сар касди гъагъ апуруган, шейтлан дугъ'ин аьлхъюри шулу».

ушв элебкуру гъахъну ва сесра ис апури».

2. Инчи апбалан къяляхъ «Альгъямдуллилагъ!» к'ури, Аллагъдиз ﷺ гъамд дапну ккунду, хъа багахъ хъайидари - «Яргъамукаллагъ!» (Гъит Аллагъдин ﷺ рягъимлувал ибшривуз) дупну ккунду. Хъасин инчи гъапури к'уру: «Ягъдикумуллагу ва юслигъю балакум!». Бухарийихъан вуйи жара гъадисдиъ дупна: «Учкван сари инчи гъапган, «Альгъямдуллилагъ!» йипри, хъа багахъ хайи гъардши, ясана дустру «Яргъамукаллагъ!» йипри. Дустру гъамци гъапиган, инчи гъапури «Ягъдикумуллагу ва юслигъю балакум!» йипри. 3. Кетгерццнайи вахтна инчйир апуруш, гъар инчи апуубкъан «Яргъамукаллагъ!» пуб герек дар. Имам Муслимдихъан вуйи гъадисдиъ дупна: «Пайгъамбариз ﷺ сар касди инчи апури гъебхъну ва Дугъу «Яргъамукалла!» гъапуру, думу касди кюбпи ражнура инчи гъапуру ва Пайгъамбариз ﷺ гъапуру: «Увуз ахъю гъабхъунвуз ва кетгерццунва!». Му гафар Пайгъамбариз ﷺ думу касди шубубпи ражну инчи гъапган, гъапуру к'ури, жара гъадисдиъ дупна.

Эгер инчи гъапу касди «Альгъямдуллилагъ!» гъапуру, дугъаз «Яргъамукалла!» дупну ккундар. Амма инчи гъапури «Альгъямдуллилагъ!» пуз к'ваин дапну ккунду, ва дугъу гъаци гъапиган, дугъаз жаваб вуди «Яргъаму-

Учкван шликла гъагъ апури гъахъиш, дугъу чан ушв хил иливбинди элебкри, дарш ушвниъ шейтлан убчъвуз мумкинвал а

Инчи апбан эдебар:

1. Инчи апурури чан ширш имбударик курубкъан бадали, чан ушв ягълухъ-

калла!» дупну ккунду.

Имам Муслимдихъан вуйи жара гъадисдиъ дупна: «Эгер учкван шлизк'ла тмунури инчи дапну ва Аллагъдиз

Бухарийихъан вуйи гъадисдиъ дупна: «Аллагъдиз ﷺ инчи апурудар ккунду, хъа гъагъар апурудар ккундар. Эгер учкван сари инчи гъапиш, вари гъебхъдари «Яргъамукаллагъ!» йипри. Гъагъ апувал шейт'нихъан вуйиб ву. Учкван сариз гъагъ апуз ккун гъабхъиш, шлубкъан дидхъан ярхла ишри, яни гъагъ дарапуз чалишмиш ишри, фицики сар касди гъагъ апуруган, шейтлан дугъ'ин аьлхъюри шулу».

ихъди элебкуну ккунду. Уъл ипуру столихъ дуснаш, инчи апуруган, столихъ илдишну ккунду. Тирмизийихъан вуйи гъадисдиъ дупна: «Пайгъамбариз ﷺ инчи апуруган, хлихъди, ясана саб парчайин тикайихъди чан

гъамд ибшри, к'ури гъебхънуш, Аллагъдикан ﷺ думу касдиз рягъимлувал ккун апуинай, хъа эгер дугъу Аллагъдиз ﷺ гъамд гъапуру, дугъаз дюаъ апууб герек дар».

Абйир-бабариз гьюрмат

Гыйин йигъан гизаф абйир-бабари чпин веледарилан аьрзийр апури шулу. Ухьузра саспи абйир-бабаринна чпин веледарин арайиъ шулу гьалмагълар рьякьюрхьуз. Мицдар дюшюшар дархьбан бадали, му ляхнариккан гизаф улхури шулу. Ислам диндиъ му ляхникан фу кфурайка!

Мугъяммад Сейидов
ДИУ-ийн студент

Аллагу Тааълайи абйир-бабариз гьюрмат апувалихьна, дурарихъ хъпехъувалихьна дих апура. Абйир-бабариз гьюрмат апабз лапра ахью фикир тувра. Му ляхинтан заанди Аллагъдихъ хъгъувална дугъаз икрам апувалтан улупнадар.

Аллагъди хъ ухью абйир-бабарихьна вуйи наразивалихьан ярхла духьну ккуниваликан дупна. Диндин къанунариинди баяр-шубариз абйир-бабарихьна вуйи наразивалар уф апабиндикан улупуз ихтияр адар. Гъацира Аллагъди хъ абйир-бабарихьна хил гъацлабккуваликан ва дурарихьан Аллагъдиз хъ дюаъ апури ккарагуваликан дупна: «Йиз Ахьюр, хил алдабгъ дурарилан, фицики дурари узу бици вахтна дюрхну арайиз адагъну». Гъацира гизаф гъядисариъ абйир-бабарихьна гьюрмат апувалин чарасузваликан, дурарихъ хъпехъувалихьан ярхла апура. Мугъяммад пайгъамбари абйир-бабар рази вуйи касдиз Женнетдин, хъа рази дару касдиз Жегъеннемдин ракнар гъагъди, кфури дупна.

Аллагу Тааълайи дадайиз чан веледар гизаф ккун апуру юкль тувну ва дугъан киваъ айи имбу ккуниваларихьди му ккунишин тевуз шулдар. Психологари дадайин ккунивал ва назуквал инсандиз фици чан вари уьмриз кюмек шулаш аьгъю дапна. Дада уьмриан гъушган, инсандин киваъ вари гъюз имбу уьмрихьна къуткъили шил гъибтра. Саспи ксари ахью гъашиган, абйир-бабариз лазим вуйибкъан фикир тувурдар. Фукъан вушра дадайири чпин уьмур веледариз тербия туври гъапуру, амма чпин веледари чпи киваин алаувал дурариз машквар йигъаритан рьякьюрдар. Хъа саспидаризсана телефондихьан «фици вува, дада?» пуз кмиди гъагъиди ву. Гизаф веледари абйир-бабарин чпихьна вуйи ккунивализ, хъайивализ кымат туврадар. Аллагу Тааълайи дупнайибдиз къаршу дарубдиз варибдиз баяр-шубар чпин абйир-бабариз тьялукъ духьну ккунду.

Веледарин абйир-бабарихьна вуйи сакьюдар эдебар: дурар гъудужвруган дурарихьди гъудужвуб; дурарин улихьди дурушуб; дурарин багахъ сес ягъал дарапул, гъадриариз ккуниб апул, дурарин ихтияр дарди жюрбежюр йишварихьна дурушуб; саб ляхниъра дурарик тахсар ктрипул; дурар му дюн'яйиан гъушган, дурарихъ дюаъ апул; Аллагъдикан хъ дурарин гунгъарин афв апувал ккун апул; дурарин багахълуйирихьан, мирасарихьан, дустарихьан ярхла дархьуб ва гъ.ж. Киваин гъибтай, гьюрматлу гъардшар ва чйир, абйир-бабарихъ хъпехъувал ва жвуван ляхнариинди дурариз дерд тувувал варитан гъагъи гунгъарикан саб ву.

Гъит Аллагъди хъ ухью вари гъякъ рьяк'ин алабри! Амин!

Иракъдиан вуйи хълижв

БАГЪДАДДИН УНИВЕРСИТЕТДИН ИСЛАМДИН АЪКЪИДАЙИН ФАКУЛЬТЕТДИН ПРОФЕССОР, АДЛУ АЪЛИМ, ДОКТОР АЪБДУНАСЫР АЪ-ЖАНАБИЙИН ВАРИ МУСУРМАНАРИХЬНА ВУЙИ ИЛТИКИУВАЛ

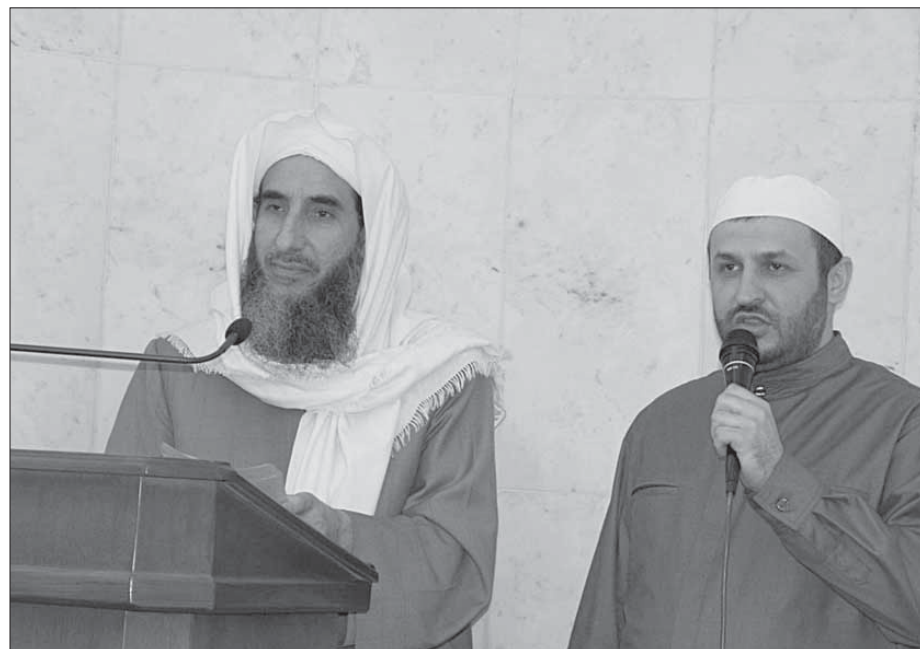
Ассаламу алейкум ва рьягъма-туллагъи ва баракатугъ! Сабпи нубатна узу ахью вуйи чухсагъул къайд апураза теологияйин ректор Макъсуд-гъяжийиз ва дугъан кюмекчийриз, Мягъягъала шагърин имам Мугъяммад-расул-гъяжийиз мукъан утакан-ди хълижв къабул апабз лигну. Гъацира учвуз варидариз мубарак апураза ичв жилиин гъамцир Аллагъдихьан хъ гучрур, берекет-нан шейх Саид-афанди аливал. Узура думу касдихьна гъушунза. Валлагъи думу кас Аллагъдин хъ дугъри, гъякъ лукларикан ву, узу учвкан дугъан теклифарихъ, тербияйихъ хъпехъувал ккун апураза.

Гъацира учвуз Иракъдиан вуйи ичв мусурман гъард-шарихьан саламар хъта-ураза. Дурар гъамусаагъна читин гъалнаъ а. Дурари учвуз дюаъ апура, ва чпира ичв дюаъийиз мюгъагъвал айидар ву. Узуз гъи саб Иракъдихъ ваъ, вари дюн'яйиъ читин дубхъ-найи месэлайикан ктибгъуз ккунду-уз. Думу диндихьна вуйи фанатизм ву.

Аллагу Тааълайи гирами Къур'андиъ дупна: «Узу учву гъацкъял'ан вуйи умматдикан гъапуназа, учву улихъ гъашидарин шагъидар хъуз ва Пайгъамбар хъ учвуз шагъидвал апуру хъуз». Ислам диндиъ вари ляхнарихьна фици илтикин ккундуш дупна. Дугъриданна фанатизм – аьзарлу агъу ву, ва диди ихъ диндиз, Пайгъамбарин хъ суннайиз аьксивал улупура, гъацира диди инсан диндиан ада-узра мумкинвал а. Мусурмариз къафирар пувал - думу гъаци кфуру ксарин ицрушин ву, ва думу иц-рушин харижитари гъабхну. Му лапра гучл айи ляхин ву. Мицдар фикирсуз гафари гизаф суалар арайиз хура.

Пайгъамбари хъ гъапу: «Аллагу Тааълайиз вари алам йиклб ужу ву, сар мусурман кас йиклбтан». Мусурмарин, наан чпи хъашра, саб месэлайикан улхруган, ихъ марцци диндиз дилигну ккунду ва чпин гъякълу алимари кфурубдихъ хъпехъну ккунду. Фанатизм арайиз гъюбан себебарикан саб Советарин Союз ккидипуб гъабхну. Советарин Союз ккидипубалан къяляхъ Америкайи чаз цийи душман агуз хъюгъну ва думу душманвал дурар Иракъдиин алархъган ккебгъну. Америка Иракъдиин 2003-пи йисан алархъган, Бушди му ляхниз диндин ляхин кфури гъапу. Пъякъи-къатдиъ вари дюн'яйиъ шулайи фанатизмин, экстремизмин улихъ хъайир Америка ву.

Гъийин йигъан му ляхнар дигиш апабан бадали, ухью вари сатли духьну ккунду ва фу ляхнари жигъилар фанатизмихъ хъагъраш, аьгъю дапну ккунду. Гъаму ляхнар себеб духьну, душмар саспи гъюкуматарин алархьну, месэла, Пакистан, Америкайи Къур'андик цла кипувал... Гъамцдар ляхнарин къялахъ вари дюн'яйин СМЙ-ийиз Ислам террористарихьди, ифи

Гъякъикъатдиъ вари дюн'яйиъ шулайи фанатизмин, экстремизмин улихъ хъайир Америка ву

удубзабахъди, чфурувалихъди те-вуз мумкинвал тувра. Дурариз, фанатикар ишлетмиш апури, чпи апурайи чфурувалар ккеркуз ккунди а. Ухьюз Израили Палестинайин жилар фици гужниинди тадагъу-раш, Америкайи Иракъдикан фу апураш, цлибтан ебхурадархъуз. Ухьюз гизаф ебхура хъуз мусурмарин терактар апура кфури.

Фанатизмихъ хъаьру себебар

1. Жигъиларин жагъилвал. Чпиз иликан аьгъдрувалиан дурари имбу мусурмарин терефназди «къафир» кфуру гаф артухъси ишлетмиш апуру. Мицдар гафар, ляхнар арайиз гъюруган ухью ихъ марцци диндихьинди илтикин ккунду. Аъли аьгъябдин хъ вахтари, дугъу Аьббас хъ харижитарихъди гафар-члалар апуз гъагъну. Му гафарин къяляхъ дурарикан 4000 кас гъякъ рьякьюхьна гъафну.
2. Пъаруриз учв варидарин улихъ хъуз ккунивал.
3. Жамьяагъдин ва гъюкуматдин чиб-чпихъди вуйи аьлакыйир. Аллагу Тааълайи улупнайи сьргъатарилан улдучвруган, фанатизм арайиз гъюру.
4. Жигъиларин арайиъ фицдар-вуш цийи ляхнар арайиз гъюз хъюгъган, саспи вахтари думу цийиваларира фанатизмихъ хъаьру. Гъаци вуйиган ухью ихъ жама-аьтлугъдихьан жавабдар вухъа, ва Исламдихьна гъюрматнинди илтикин ккунду.
5. Пъацира шли-вуш хъапурайи политика му ляхнихьна гъягъюз себеб шулу, месэла: Къур'ан искан апувал, Исламдикан гъарури чпиз ккуниб апувал. Гъамусаагъ Америкайи апурайи ляхнари жигъилар гъамцдар ляхнарихъ хъаьра.
6. Пъякъ рьякьюхьна хъаьру мушид кас адрувалира жигъилар жюрбежюр фикрарихъ хъаьру. Узу йиз вяза ккебгъруган, тагърушнахъ Дагъустандиъ айи шейх Саид-афандийикан гъапундайза, мицдар ксар цлибтан адар. Му касди кфурубдихъ хъпехъну ккунду.
7. Америкайи мусурмарин айи йишварихъ Христианство, Иудаизм тарабгъуз гизаф пулар харж апура. Гъамцдар организацир мусурмарин

рин гъюкуматарихъ хъуз хъюгъган, террористарин организацирра арайиз гъюз хъюгъну. Фанатизмин диндихьна вуйи нуку-санвалрра а. Сабпиб - фанатизми инсанар диндихьна багахъ апурдар, иллагъки ярхла апуру, инсанариз гучл ккапуру. Къюбпиб – дурарин уьмур жикъиб ву. Инсандихьан фанатизмиъ гизаф вахтназ гъузуз шулдар. Пайгъамбари хъ гъапу: «Учву учвхъан шлуб апаинай». Дурари ккебгъну имиди чпин кфулигъ айиб апуру, амма цлиб вахтналан вари дугъубжвур.

Диндин фанатизмихьан фици уьрхюз шулу?

1. Сабпи нубатнаъ гъякъ алимариз, шейхариз, илимра-аьмла айдари-риз жигъилар гъякъ рьякьюхьна хъауз мумкинвал тувну ккунду. Имам Аьлди хъ гъапу: «Дугъриданна Исламдин илмар дин ву, ва учву ичв дин шлихъан гъадабгъураш лигай».
2. Саб комитет тлапну ккунду ва душваз диндикан, психологияйикан, социологияйикан, экономикайикан аьгъюдар дахил духьну ккунду. Ва дурари, ахтармиш'валар гъахури, фанатизмин, экстремизмин себебар тьяин апаиди.
3. Жамьяагъдин арайиъ гъякълувал дубхьну ккунду. Аллагу Тааълайи фуну тереф гъякълуб вуш, гъадриариз кюмек апуру, дурар мусурмарин даршра. Эгер жигъиларин швушв апуз мумкинвал адарш, дурариз кюмек дапну ккунду. Аьхириъ учвухъди гъюрушмиш хъуз мумкинвал тувбаз узу Аллагъдиз хъ гъамд апураза. Аллагъдикан хъ ккун апураза му республикайин главайиз мушваъ хъуркьувалар хъуз кюмек тувувал. Узу гъацира умуд кивраза, хъанара учвухъди мушваъра, Иракъдира гъюрушмиш шул, кфури. Жвуван гъюкуматдин, республикайин улихъ хъайириз дюаъ дапну ккунду, гъаз гъапиш, дугъан хъуркьувалар – вари республикайин хъуркьувалар ву. Хъанара учван ккун апураза шейх Саид-афандийин насигътарихъ хъпехъувал. Вассаламу алейкум ва рагъматулла-гъи ва баракатугъ!

Ражабдин къяляхъ шябандин ваз улубкъура

ШЯБАН ВАЗЛИН ФАЗИЛАТВАЛИКАН

Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Шябандин вазлин имбу вазарихъан вуйи заанвал имбу пайгъамбарин улихъ вуйи йиз заанвалсиб ву. Хъа Рамазандин вазлин заанвал Чан яратмиш апбарин улихъ вуйи Аллагъдин ﷻ заанвалсиб ву».

Шябандин вазлиъ апру вари ужустар ляхнар-гъяракатар завариина гъич саб жюрейин читинвал адарди гъахуз шулу, ва гъадрарин гъагъ 700 ражну артухъ шулу. Ари гъаддиз Шябандин вазлиъ ушв бисуб ужу ву. Шилхъан вари вазлин вахтна ушв бисуз шулдарш, гъит гъадму вазлин эвелин шубуд йигъан, вазлин гъацкъялаъ шубуд йигъан ва вазлин ахъиреъ шубуд йигъан ушвар дисри. Иллагъки Шябандин вазлин 15-пи йигъан ушв сувабнан дережа ахъюб ву.

Пайгъамбари ﷺ гъапиганси, Шябандин вазлин чъвур «таша'аба» кпру гафналан арайиз дуфнайиб ву, дидин мяна «тарабгъувал» ву, гъадму вазлиъ уж'вал тарабгъуру. Шябандин вазлиъ варитан ахъю гъюрмат аии йишварикан саб - Бараатдин йишв - дахил шула: 15-пи числойин йишвлан ккебгъну 16-пи числойизкъан. Аллагъдихъан ﷻ гуч' дапну, лазим вуйиб кфулиз адабгъури ва гунгъарихъан ярхла шули, шли Шябандин ваз адлу гъапиш, Аллагъу Тааълайи дугъан гунгъарилан хил алдабгъуру ва думу сад йисандин мудатнаъ бедбахтваларихъан ва узрарихъан урхюру. Шябандин вазли артухъдисе салаватар урхюру: «Аллагъумма салли аля Мугъяммадин ва аля али Мугъяммадин ва салим».

Бараатдин йишв

Шябандин вазлин 15-дилан 16-диз вуйи йишв Бараатдин йишв ву. Бараат

«марцц хъувал» кпру мяна аии гаф ву, гъадму йишван ужудар дару ляхнар-гъяракатар апру инсанар Женнетдихъан ярхла апруу (гъадагъуру), хъа ужудар ляхнар-гъяракатар гъахру ксар - Жегъеннемдихъан.

Гъядисдиъ дупнайиганси, гъадму йишван диндиз къаршуди вуйида-рин, къаст айидарин, арагъ-чъахир убхърударин, багахълуйирихъди вуйи аьлакъийр дуч'юргънайидарин, чпин абйир-баварихъ хъебехърударин, къяппавал апрударин, такабур ксарин ва футнакарин ктарди, вари имбу инсанарин гунгъар аьфв апруу.

Ари гъаддиз гъадму йишв Аллагъу Тааъла кваин апруи, къулгъйир-дюъйир урхури адапувал ужу ву. Гъядисдиъ дупнайиганси, дюъйир къабул апру хъуб йишв а: Жвуми йишв, Мугъяррамдин 10-пи йишв, Шябандин 15-пи йишв, Къурбан-машкквран ва Ушварин вазлин улихъна вуйи йишвар.

Бараатдин йишван ясиндин къяляхъ урхюру дюаъ

Бараатдин йишван шубуб ражну «Ясин» сура урхюру: сабпи ражну уьмур ярхи хъуб метлебниинди вуйи ният ади, къюбпи ражну - балйир-къазйирихъан урхювал ккун апруи ва шубубпи ражну - ужувлар артухъ апрувал ккун апруи. Гъарсаб ражну «Ясин» урхбалан къяляхъ исихъ улупнайи дюаъ урхюру:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ . اللَّهُمَّ يَا ذَا الْمَنِّ وَ
لَا يَمُنُّ عَلَيْهِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا ذَا الطُّوْلِ
وَ الْإِنْعَامِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ظَهَرَ الْأَجِينَ وَ جَارَ
الْمُسْتَجِرِينَ وَ أَمَانَ الْخَائِفِينَ . اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ
كَتَبْتَنِي « كَتَبْتَنَا » عِنْدَكَ فِي أُمَّ الْكِتَابِ شَقِيًّا
« أَشْقِيَاءَ » أَوْ مَحْرُومًا « مَحْرُومِينَ » أَوْ مَطْرُودًا
« مَطْرُودِينَ » أَوْ مُقْتَرًا عَلَيَّ « عَلَيْنَا » فِي الرَّزْقِ

«ШЯБАНДИН ВАЗЛИН ИМБУ
ВАЗАРИХЪАН ВУЙИ ЗААНВАЛ
ИМБУ ПАЙГЪАМБАРИН
УЛИХЪ ВУЙИ ЙИЗ ЗААНВАЛСИБ ВУ.
ХЪА РАМАЗАНДИН ВАЗЛИН
ЗААНВАЛ ЧАН ЯРАТМИШ
АПБАРИН УЛИХЪ ВУЙИ
АЛЛАГЪДИН ﷻ ЗААНВАЛСИБ ВУ»

فَامُح . اللَّهُمَّ بِفَضْلِكَ شَقَاوَتِي « شَقَاوَتَنَا » وَ
حِرْمَانِي « حِرْمَانَنَا » وَ طُرْدِي « طُرْدَنَا » وَ اقْتَارَ
رِزْقِي « رِزْقَنَا » وَ أَثْبَتِي « أَثْبَتْنَا » عِنْدَكَ فِي أُمَّ
الْكِتَابِ سَعِيدًا « سَعِدَاءَ » مَرْزُوقًا « مَرْزُوقِينَ »
مَوْفِقًا « مَوْفِقِينَ » لِلْخَيْرَاتِ فَإِنَّكَ قُلْتَ وَ قَوْلُكَ
الْحَقُّ فِي كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ
يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَ يُثَبِّتُ وَ عِنْدَهُ أُمَّ الْكِتَابِ .
إِلَهِي « إِلَهَنَا » بِالْتَّجَلِّي الْأَعْظَمِ فِي لَيْلَةِ النَّصْفِ
مِنَ شَعْبَانَ الْمُكْرَمِ الَّتِي يُفَرِّقُ فِيهَا كُلَّ أَمْرٍ حَكِيمٍ
وَ يُبَيِّرُ أَنْ تَكْشَفَ عَنِّي « عَنَّا » مِنَ الْبَلَاءِ مَا أَعْلَمُ
« نَعْلَمُ » وَ مَا لَا أَعْلَمُ « نَعْلَمُ » وَ مَا أَنْتَ بِهِ أَعْلَمُ
إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ . وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ صَحْبِهِ وَ سَلَّمَ .

Бисмиллагъи ррягъмани ррягъим. Аллагъумма, я залманни ва ла юмманну аьлайгъи, я заль жалали валь икрами, я зат'тавлли валь инаъми, ла илагъа илла анга загъра лжажина ва жарал мустажирина ва аманал хаифина.

Аллагъумма ин кунта катабтани (катабтана) индака фи уммил китаби шакъиййан (ашкъияя), ав магъруман (магърумина), ав матрудан (матрудина), ав мукътаран аьлайя (аьлайна) фи рризкъи фамгъу Аллагъумма бифазлика шакъавати (шакъаватана) ва гъирмани (гъирманана), ва тларди (тлардана), ва икътара ризкъи (ризкъана), ваасбитни (ваасбитна) ындака фи уммил китаби саидан (суадаи) марзукъан (марзукъина) муваффакъан (муваффакъина) лилхайрати, файннака къулта ва къавлукал гъякку фи китабикал муназали аьла лисани набиййикал мурсали ямгъу ллагъу ма яшау, ва юсбиту, ва индагъу уммул китаби. Илагъи (илагъана) биттажаллиял аъзами фи лайлати ннисфи мин шаъбанал мукаррами ллати юфракъу фи-гъа куллу амрин гъяким, ва юбраму ан такшифа аьнни (аьнна) минал балаи ма аьламу (наъламу), ва ма ла аьламу (наъламу), ва ма анта бигъи аьламу, иннака антал ааззул акрам. Ва салла ллагъу аьла саййиддина Мугъяммадин ва алигъи ва сагъбигъи ва саллам).

«Мусурмарин машквран, гирами йигъар ва йишвар» кпру китабдиан

ГЪЯКЪЛУ ИХТИЛАТАР

Ибрагъим пайгъамбар ва хъалижв

Саб ражну Ибрагъим пайгъамбарихъна ﷺ хъалижвди циз икрам апру сар кас гъюру. Пайгъамбари ﷺ дугъаз ипруб гъивру, ва, хъалижвуву уьл ипруз гъац хъюгъну имиди, Ибрагъим пайгъамбари ﷺ дугъаз Сар Аллагъ ﷻ ккун апбахъна гъюз ккундарнуз, кпру гьерхру. Гъадикан гъебхъу хъалижвуву ипрувал дебккву ва дугъан хул'ан удуч'ивну гъягъюру. Гъаддин къяляхъ Аллагъу Тааълайи пайгъамбарихъна вагъю гъапру. Дидиъ дибикнайиганси, инсан ягъч'вур йисандин мудатнаъ динсузвалиъ ади яшамииш шула, амма Аллагъу Тааълайи дугъаз ипруб тувра, хъа Ибрагъимдиз, чав саб ражну ипруб тувбиинди динсуз Исламдихъна хъадакн ккунди а.

Думуган Ибрагъим пайгъамбар ﷺ гъадму кас агбан гъаразнаъ уч'вру ва гъидихъган, дугъаз гъабхъибдикан ктибгъуру. Дугъан гафариеъ ашкарвал гъебхъган, динсузди Ислам къабул апруу ва Ибрагъим

пайгъамбарихъди ﷺ сат'иди думу хъалижвди гъягъюру.

Ибрагъим пайгъамбар ва циз гъуллугъ апрур

Саб ражну Ибрагъим пайгъамбари чахъна хъалижвди гъафи циз гъуллугъ апруриз гъюрмат апруу. Гъадму аьгъвалат гъяккъю малаикари Аллагъу Тааълайиз мидкан мялум апруу, Аллагъдин ﷻ терефкри Чан душмниз гъюрмат гъапру, кпру. Аллагъу Тааълайи жаваб тувну, гъадраризт'ан Чаз артухъди Чан дуст аьгъюр вузуз, кпру.

Хъасин Жабраил малаикдиз Ибрагъим пайгъамбарихъна ﷺ малаикарин гафар пувал табшурмиш апруу ва гьерхру, гъаз циз гъуллугъ апруриз мициб гъюрмат гъапру, кпру. Гъадму суалназ Ибрагъим пайгъамбари ﷺ жаваб тувну, фицики жумартвал ва юк'в ачухъ апрувал Аллагъу Тааълайихъан гъудубгъунза кпру, ва Аллагъу Тааъла гъеле Чахъ хъебехърайидарихънара кмиди жумартур ву.

Уьсмнан жумартвал

Халифатдиъ Абу Бакри агъавал апрурайи вахтна лапра ахъю кървал арайиз гъюру. Инсанари дугъакна чпиз алахъурайи читинваларикан аьрзийр апруи гъахъну. Абу Бакри дурарикан лапра ахъю къадарнаъди аьгъ апрувал ккун апруу ва Аллагъу Тааълайи дурариз кюмек апилиди, кпруи гъапну. Хъяхъдихъна Мединайиз 100 деме ккит'ну тахил хъади Уьсмнан караван хъубкъру. Гъадму каравандин улихъна Мединайин алверчйир гъудуч'вур ва севдигарикан чпиз артухъ къиматнаъди тахил масу тувувал ккун апруу. «Учву фуькан гъякъи тувдичва? гьерхру Уьсму. «Юк'убдик саб пай, - дугъаз гъамциб жаваб тувру. «Увуз Мединайиъ гъациб къимат шли тувиди? Учлан гъайри жара алверчйир адар, хъа учу думукъан тувурдарча». «Аллагъу Тааълайи! – гъапну Уьсму, - ва Гирами Къур'андиан аят урхюру, дидин мяна гъамциб вуйи: «Шли ужувлан ляхин гъапруш, Аллагъди ﷻ чаз аии ужувларикан ва жумартваликан йицуб ражну артухъди тувди».

Чур духънайиган инсанар

Хюрчаз мягъан гъахъурихъди, Фуж вуш якъин аьгъдуррихъди, Хъяхъ шулив кур пашманди, Чур духънайиган инсанар.

Жара касдихъ хъирчну йирфар, Мит'ан дусну ук'ан афрар. Дустна душман аьгъю шулдар, Чур духънайиган инсанар.

Абхънайиган пулиъ чан ул, Алдаб'тну бали абин клул... Нягъякъ ляхнар шули а бул, Чур духънайиган инсанар.

Дар ккунидар апруз ляхнар, Му заманайин жигъилар. Аллагъдизра ву инкардар, Чур духънайиган инсанар.

Маллагъясназ аии сар бай, Гъахъну думу алчгъарин тай, Гъациб хъибди ургурин пай, Чур духънайиган инсанар.

Сеъ дубхъну а швтушв'тан ахъю, Хуб гуж дарин гъабхъиш ярхи, Уьмур жвуваз тувну аии, Чур духънайиган инсанар.

Гюлягъмад Гюлягъмадов
Къувлигъ гъул

Аллагъдихъан **سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ** гучі аплинай!

Ассаламу аълейкум, гьюрматлу мусурман гьардшар ва чйир! Гъямд ибшри Сар Аллагъдиз ﷻ, гъийин йигъан шулайи ляхнариз дилигди, ихъ дин йигълан-йигъаз улихъ гъябгъюра. Дин тарабгъу-валихъ ихъ алимар, гьардшар ва чйир, гьарури чаз аьгъюб жарариз ктибтури, лихура. Гъадму ужудар ляхнарикан саб вуди хизан ккеб-гъувал ву.

Думу ухъу ухъуз ктагъру уьм-рин юлдшихъди аьлакълу ву. Риш ктагъуз клури хулаз балин герефнаан гъафиган, дурари гьерхру: гъудган аплур, арагъ убхърур, папрус зигрур вуйин, диндин аьгъювалар айин ва гъ.ж. Гъацра гъамцдар суалар тувру ксарра шулу: машин, хал, ляхин айин? Му суаларин фукла дайи, амма ихъ бязи диндин аьгъювалар айи шубари, Аллагъдин ﷻ разивал абгурайи жигъилиз швушвди гъушхъан, дугъак жюрбежор мянасуз тахсрар кирчри, аьрзийр аплури шулу. Хъа фицдар аьрзийр шулу?

- Дугъу гъуншдиси гизаф пул гъазанмиш аплурдар, гъуншдин гъазанж гъарамвалин вушра;
- Холодильник лазим вуйибдихъдира дарубдихъдира абцнадар;
- Сумчриз гъаурдар, жара жилариз чан жандак улупуз;
- Гъюлихъ гъяцалди дахънайидариз лигуз гъаурдар;
- Хулаъ евро ремонт адар, белки шлизкка къабул даршул;
- Гъарквандин вахтна вари гъяатдиз бицидара хъади удучъвруган, гъитурдар клури.

Эгер учуз читинди вуш, шлиз-вуш ичв дерднакан ктибтуз ккундуш, ичв жилариз кидибтай, иллагъки гъадму касди учуз ужуб тербия тувур

Хъа амма дурариз хабар адар гъарквандин вахт, жинар артухъ шлу вахт вуйиваликан;
- Гъарган балахонар алахъуз гъитру. Фуж лигурахъа узухъинди? Узу шлиз герек ву? Уткан, жандин алабсру ккуртг алабхъну клури, фукла даршул аьхир. Гъацдар дюшюшара шулу, жилир хулаъ адруган алахъну алабсру палат, кадатну машарикан химикатар, идитну атнар, удучъвру гъяатдиз. Хъа Аллагъдиз ﷻ рябкъюрайивал бала-

дар, жилириз дярйабкърухъанмина;
- Гъарган мистариъ шулу;
- Хъа къюр хпир аплуваликан клуруш, заткъан ебхъну ккундар. Гьюрматлу чйир, муар вари иблисдин ляхнар ву. Гъит Аллагъди ﷻ мицдар фикрарихъан ухъу ярхла аплри! Эгер думу жилирин абйир-бабар гъудгнар аплурдар дарш, фици фикир аплурачва, шлихъди дугъаз, жилириз, сикинвал бихъур? Сикинвал, иллагъки, чан хпирихъди, хизандихъди

бихъур. Эгер хизандиъ цибди наразивалар ади вушра, дурар жин аплуз, имбудариз дидкан хабар тутрувуз чалишмиш йихъай. Гъит жилириз гъалалди Аллагъдиз ﷻ ибадат аплуз. Му гафар диндикан аьгъю дишагълийи диндикан аьгъдурихъди гафар-члалар апбалан къяляхъ арайиз гъюра. Гъаз гъапиш, думу дишагълийи узуз жилири гъизилин тлублин багъиш гъаплунуз, хъа увуз явнури кюкюкъан тувурдар. Гъаму гафарин къяляхъ ухъу ихъ жиларин алархъну ккундар, дици клуруриз дишлади жаваб тувну ккунду: «Йиз жилири узу ва йиз веллар Жегъеннедин циккан урхюру, хъа яв жилири чажъди учура гъадинди гъахура».
Гьюрматлу чйир, сабур аплинай ва ичв жиларилан аьрзийр мапнаай! Аллагъдиз ﷻ шокюр аплинай дицдар жилар тувбаз. Эгер учуз читинди вуш, шлиз-вуш ичв дерднакан ктибтуз ккундуш, ичв жилариз кидибтай, иллагъки гъадму касди учуз ужуб тербия тувур. Ужу хъибдийи эгер ихъ мусурман гьардшари му ляхнарикан ихъ чйириз ктибтуйиш. Урхуб саб ву, амма жилири клуруган, дидкан мянфяат гизаф шулу. Вари терефарианди дюн'яйинуб илтибкнайнаган, дишагълийир диндихъна лапра зяифди шулу, хъа багахъ гъамцир иман айи жилир хъайинган, хпиринра иман ижми шулу ва саб ляхнира дугъаз диндихъди гъягъюз манигъвал аплурдар. Гъит Аллагъди ﷻ ухъуз ижми иман туври ва Дугъу ухъуз тувнайибдин ухъузра рази хъуз амур аплри! Амин!

Хадижат Эседуллаева

Бейнава

Уву мусурмандин бай, дапну клул ис, Дубхъну арагъ, шад мапан иблис Иблисдиз уву гъарган тябигъ гъахъиш, Аьхир уву пашман хъидва бейнава.

Мусурмандин бай, уву фикир аплин. Йиз насигъатар къабул аплин, Арагъ дипуз гъаракат аплин, Дархъиш пашман хъидва бейнава.

Арагъ убхъуб гъарам дапна Аллагъди, Думу ляхин гъадагъа дапна Пайгъамбари. Дид'ин уву мудам гъахъиш гъаргандиз, Аьхир йигъан пашман хъидва бейнава.

Увуз гъаркъюнувуз арагъдин мудам вуйидар, Аьжуз духъну чпин хизан кидипдар. Чпин мирасарихъна ужуз духънайидар, Фикир дапну, туба аплин бейнава.

Уву гъарган пиян духъну, Хпир увкан инжик духъну, Баяр-шубари хал абцну, Яв хизандин язухъ аплин бейнава.

Духъну уву гъи люл пиян, Ипура яв хулаъ фигъан, Хъади гъюрва арагъдин дустар, Читин уьмур вуяв бейнава.

Арагъ дубхъну гъябкъган яв маш, Аьжайиб шулу уву гъаркъю кас. Аьлхъюру ув'ин аькъюллу кас, Маймниз ухшар шулва бейнава.

Иблисдиз уву тяби гъахъиш, Мусурман вуйиб уву гъархъиш, Диндин рякъюъ уву дархъиш, Аьхиратдиъ пашман хъидва бейнава.

Арагъдин мудам гъашидар, Инсанариз ухшарди дар, Иблисдиз зарбди ккун гъашидар, Аьхиратдиъ пашман хъиди бейнава.

Эй мусурман аьзиз гъардшар! Духъну ккунду гъякълу дустар, Гъахъиш ухъу иблисдиз юлдшар, Аьхиратдиъ пашман хъиди бейнава.

Дагъустандин игит мургар, Арагъдин мудам хъундар, Иблисдиз ухъу тяби дархъиш, Аьхиратдиъ бахтлу хъиди бейнава.

Ккудуклуруза му йиз гафар, Бахъиш аплинай мусурман гъардшар, Аллагъди ухъуз ужуб рякъюъди гъягъюз Тавфикъвал туври ухъуз бейнава.

Ражаб Байрамбеков
Хюрикк гъулан агъали

ОНЛАЙН

Швуваз гъягъюз шуладарзухъан!

Суал: Йиз 31 йис вуйиз, амма швувахъ хъадарза. Фу ляхниан вуш аьгъдарзуз, амма му ляхин къисмат шуладарзуз. Гъаму ляхниз кюмек шлу дюъйир айкка?

Аьлимдин жаваб: сура «Пагъа» урх, абйир-бабариканна гъаму сура урхуб ккун аплин ва артухъси исихъ улупнайи дюъйир урх:
رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا ذُرِّيَّتًا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا
Раббана гъаб лаина мин азважина вазуррийятина кьуррата аьюн, важ'альна лиль муттакина имама.

Рабби инни лима анзальта илайна мин хайрин факбир.

Ихтилат ктибтруган

Суал: Сар касди фукла-мукла ктибтруган, багахъ хъайири инчи гъапиш, ктибтурайир гъякъ ву, клури шулу! Гъаму гафариз далил айин?

Аьлимдин жаваб: Абу Яллаийхъан вуйи гъядисдиъ дупна: «Сар касди фуклара ктибтруган, багахъ хъайири инчи гъаплинуш, гъадму касди ктибтурайиб гъякъ ву» (Фатава ан-Навави).

Урчъмар хътауз хай шулдар

Суал: Урчъмар хътауз хай шулдин?
Аьлимдин жаваб: Урчъмар хътауз хай шулдар.

Жарарин кушар

Суал: Жвуван кушарик жарарин кушар китлуз хай шулин?
Аьлимдин жаваб: Сарин кушарик жарарин кушар китлуз, дурар сатли аплуз хай шулдар. Гъядисдиъ дупна, Пайгъамбарихъна ﷺ сар дишагъли гъафну ва гьерхну: «Я Аллагъди ﷻ Гъаънайир, Йиз риш швуваз гъягъюра, амма дугъан клуллан кушар алдахъура. Дугъаз чан кушарик жарарин кушар китлуз хай шулин?». Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Кушар сатли аплудариина ва дурари шлин кушар сатли аплуруш, гъадурариина Аллагъу Тааълайи няня алапна». (Муслим №3961).

Бици веледиз мак апуз хай шулин?

Бици веледиз мак апувалигь саваб айиваликан китабаригь дупна. Фицики абайина бабу веледиз мак апували, дурарин веледихьна вуйи ккунивал улупура. Пайгьамбари ۞ гьапну: «Шли ахьюрис гьюрмат апурдариш, бицириз рягьим апурдариш, думу ухькан дар».

Мак апуз 5 жорейинуб шулу:

1. Ккун апбан мак;
2. Рягьматдин мак;
3. Ккунивалин мак;
4. Гирамивалин мак;
5. Шагьватинан мак.

Ккун апбан мак абайина бабу веледдин гарцлиз апуруб ву. Рягьматдин мак – веледди абайинна бабан кпулиз апуруб ву. Ккунивалин мак – чуччу гьардшин унтлаз апуруб ву. Гирами апбан мак – муьминари сари сарин хлиз апуруб ву. Жилирина хпири апуру мак - шагьватнан мак ву.

— Швумалвал гьякьлуб хьпан бадали фу лазим ву?

— Швумалвал гьякьлуб хьпан бадали гьамцдар шартлар лазим ву: сабпи нубатнагь гунагьнахьан ярхла духьну ккунду, гьаддин кьяляхь, деету гунгьарин кьваантлан хажалат зигури, Аллагьдихьна ۞ илтгикну ккунду ва сарун гьамусдихьангина гунагьнан ляхнар апбахьна хьтадакбан метлеб дивну ккунду. Дидланна гьайри, эгер ухь гунагьнан ляхин апбиинди сар касдиз зарар тувнуш, гьадму зарар ккебквал ва хил алдабгьвал ккун апуб лазим ву.

Гьядисдигь дупна: «Инсан гунагьнахьан марц хьидар, думу кьуб цикан сабди дурургдикан гагьди: Жегьеннемдин ци, ясана хажалатну (тахсир апбаз лигну)». Гьаддиз швумалвал кьабул апбан асас шартли гунагьнан ляхин апувал дебкквал ва Аллагьдихьна ۞ жуву тахсир деебтбиин пашман хьвал кьваантлан улупури илтгиклуб ву. Аллагьу Тааьлайи швумалвал кьабул апбан лишан гунгьар апбахьна хьтадаквал ву. Швумалвал кьваантлан дарди апуз шлуб дар. Гьядисдигь дупна: «Швумалвал зигбалан кьяляхь, гьарган гунгьар деетрур Аллагьдик ۞ кьялхьру касдиз ухшар ву».

-Саждату-шукру (Аллагьди ۞- ухьуз туву ниьматариз шюкюр апуру сужда) фици ва фила апуру?

-Саждату-шукру апуру инсанди, Аллагьди ۞ саб ниьмат тувиган, месэла: велед гьахьиган; Аллагьди ۞ саб кьаза балайихьан ярхла гьапан; сар касди саб гунагь апури гьаркьган, эгер ухь апурдариш гьациб гунагь. Ва гьадму сужда апури, ухь апурухьа шюкюр гьадму-сир гунагьгар даруб. Гьаму ляхнин гьякьнаан сужда апуруган, эгер саб жорейин манигьвал адарш ва гьад-

му касдихьди гиранвалар шулдарш, сужда гьадгьазра рябкьюри дапну ккунду, умуд кивну гьадгьу туба апуру ва гунгьарихьан ярхла шул кпури. Гьацира сужда апуру сар касдиз саб кьаза бала гьабхьиган, гьаддихьди шюкюр апури Аллагьдиз ۞ учв гьациб кьаза-балайихьан ярхла апбан. Гьаму сужда апуруган, саризра дьяркъди апуру, гьадму касдиз гиран дархьуз кпури.

Саждату-шукру ва саждату ат-тилава (Кьур'андин сужда апуру аятар урхруган апуру сужда) апуруган, гьудган апуругандин шартлар гьаму суждийр апуруганра дапну

ккунду. Месэла: гьудгнин джикккунду ккунду, авьрат ккебккунду ккунду ва гь.ж.

Саждату-шукру апуругандин фарзар:

- 1.ният;
- 2.ният апуруган «Аллагьу акбар» пуб;
- 3.сужда (саб ражари);
- 4.Салам.

Фу ухь гьудгний сужда апуруган апуруш, саждату-шукру апуруган гьац апуз суннат ву. Месэла: сужда апуруган 3 ражари «субгья-наллагь» текрар апуз ва гь.ж. Саждату-шукру апуз хьюгьру деьну, ва ккудубкпубра деьну ккудубкпуру («аль-Мингьаж»).

Бицир кайи вахтна дишагьлийрин палтарикан хьивал (менструация) хьуз мумкин вуйин?

-Имам Абу-Гьянифайи ва Агьмадди, бицир кайи вахтна палтарикан хьивал шулдар, кпура, хьа имам Маликди ва Шафийи, мумкинвал а, кпура («Мизану аш-Шаьрани»).

- Эгер швушв кьанди гьахнуш, журум тувну ккундин?

- Инсанди фу яшнагь ади швушв гьахнушра журум тувну ккундар.

Мялумат

Дагьустандин Огни шагьрин Кпулин ми-стан багахь Халид шагь аль-Багьдадийин ччурнахь хьайи медресе ачмиш дапна. Медресейин ччур «Канзуль ильм» («Ил-мин хазна») ву.

Медресейи агььювалар гьадагьуз ккуни мусурман гьардшариз теклиф апурача. Медресейиз 14 йислан артухь яш дубхь-найидар кьабул апуру.

Душвагь суткаийгь 3 ражну пулсузди ипуб ва дагьру йишв тувру.

Лазим вуйи документар:

- паспортдин копия;
- аттестатдин копия;
- шиклар (3X4) - 5 шикил;
- медсправка, ф. № 086;
- гьяламарин сертификат, ф. 156 / у- 93;
- имамдихьан вуйи теклифнан кагьаз.

Гьюрматлу мусурман гьардшар ва чйир!

Нагагь учвуз ихь мусурман диндихьди аьлакьалу вуйи месэлийрикан гьаври адруб гьерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апинай: 63-41-85

Учхьан шлубдин, иншаАллагь, учу кюмек апидача ва ичв гьулулугьар тамам апуз чалишмиш хьидича.

ДАГЕСТАНСКИЙ ИСЛАМСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ И МЕДРЕСЕ ИМЕНИ ШЕЙХА МУХАММАД-АРИФА

Объявляют прием абитуриентов на очередной 2011/ 12 учебный год

Цель обучения – подготовка специалистов со средним и высшим профессиональным религиозным образованием по направлению «культ исламского вероисповедания» квалификации «священнослужитель исламского культа».

ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТЬ ОБУЧЕНИЯ:

- ✓ в медресе – 3 года.
- ✓ в Дагестанском исламском университете – 5 лет.

ПЕРЕЧЕНЬ ДОКУМЕНТОВ:

- ✓ нотариальная копия документа об образовании;
- ✓ копия паспорта – 2 шт.;
- ✓ фотокарточки размером 3x4 в количестве пяти штук;
- ✓ медицинская справка Ф 086;
- ✓ прививочный сертификат Ф 156/93-у;
- ✓ рекомендация от преподавателя осуществляющего религиозное обучения, либо от руководителя мечети (имам), расположенной по месту жительства абитуриента.

Прием документов с 1 июня по 20 августа.

г. Махачкала, ул. Дахадаева, 136

Наш адрес:

тел.: 8 (8722) 67-55-08

-Узу маршруткаийгьди гьягьюрариза ва узу дид'ан эдеурайи вахтна сарик куркьунзу, хьасин думу узу куркьур бай вуш, даршсана риш вуш, шаклу гьахьунза. Йиз гьудгнин батгил шулин?

-Эгер сар касдиз учв сарик куркьуб агьгьаш, хьа амма агьдарш думу бай гьахьнуш, ясана риш, думуган гьудгнин батгил шулдар. Гьацира гьудгнин батгил шулдар, эгер увуз агьдарш, уву гьадму касдин кушарик куркьунуш, ясана гьацли йишвак (жара касдин кушарик куркьунуш, гьудгнин батгил шулдар, хьа гьацли йишвак куркьунуш, батгил шулу). Гьацира гьудгнин батгил шулдар, эгер увуз агьдарш, уву мягьрам дишагьлийик куркьунуш, ясана жарарик («Фатгьул Муин»).

Рузнама**Июль**

Йигь	Гьиринд. Ас-Субгь.	Ригь гьудуб.	Лисундин Аз- зугьр	Гьаркван. Аль- аьср	Лавлан. Аль- Магьриб	Хьитгирхв. Аль- гнишагь
1	2:59	5:11	12:59	17:02	20:36	22:29
2	3:00	5:12	13:00	17:02	20:36	22:29
4	3:02	5:13	13:00	17:02	20:36	22:28
6	3:04	5:14	13:00	17:02	20:35	22:27
8	3:07	5:16	13:01	17:02	20:34	22:26
10	3:10	5:17	13:01	17:02	20:33	22:25
12	3:12	5:19	13:01	17:02	20:32	22:24
14	3:15	5:20	13:01	17:02	20:31	22:23
16	3:18	5:22	13:02	17:02	20:30	22:22
18	3:21	5:24	13:02	17:02	20:28	22:21
20	3:25	5:25	13:02	17:02	20:27	22:19
22	3:28	5:27	13:02	17:01	20:25	22:17
24	3:31	5:29	13:02	17:00	20:23	22:14
26	3:35	5:31	13:02	17:00	20:21	22:11
28	3:38	5:33	13:02	17:00	20:19	22:08
30	3:42	5:35	13:02	16:59	20:17	22:04